

Otsuse jõustamise menetlused - Prantsusmaa

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje **fr** originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad. Järgmised keeleversioonid: **en** on juba tõlgitud.

SISUKORD

- 1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?
- 2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?
- 3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?
  - 3.1 Menetlus
  - 3.2 Peamised tingimused
- 4 Täitemeetmete ese ja laad
  - 4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?
  - 4.2 Milline on täitemeetmete mõju?
  - 4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?
- 5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?
- 6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmisele pööramine (mis tähendab sundtäitmist, sest võlgniku vabatahtlik kohustuste täitmine ei nõua menetlust) hõlmab kõiki menetlusi, mis võimaldavad võlgniku tahte vastaselt täita kõiki täitmisele pööratavaid kohustusi. Prantsuse õigus käsleb kolme liiki tsiviilkohustusi: maksmine, millegi tegemine või millegi tegemisest hoidumine ning viimaks andmine või tagastamine.

Täitmisele pööramine puudutab võlgniku varasid. Isiku vastu suunatud täitmisele pööramist ei ole. Teatud kohustuste täitmisest keeldumine (üalpidamiskohustus) on siiski kuritegu, mis võimaldab võlgnikku vastutusele võtta ja talle vanglakaristuse määrata. Sama kehtib siis, kui võlgnik korraldab maksejõuetuspettuse.

Täitemeetmeid käsitlev õigus põhineb maksmise, tegemise ja andmise kolmikmeetmel.

Maksekohustused pööratakse täitmisele arestimise abil. Kui arestitakse rahasumma, määratakse arestitud summa võlausaldajale (näiteks pangakonto arestimisel). Kui arestitakse võlgnikule kuuluv vara, pannakse see arestimise tulemusel sundmüüki ja saadud tulu määratakse võlausaldajale ulatuses, mis vastab tema nõude suurusele.

Andmise või tagastamise kohustused erinevad olenevalt varade laadist. Vallasvara arestimise korral see konfiskeeritakse, et tagastada see seaduslikule omanikule. Kinnisvara puhul tagastatakse vara omandiõigus omanikule elaniku väljatõstmise teel.

Millegi tegemise või tegemisest hoidumise kohustused pööratakse täitmisele rahatrahviga. See on rahasumma, mille võlgnik peab maksma lisaks kohustusele, mida tal tuleb täita. Kohtuniku määratud summa arvutatakse välja vastavalt ajavahemikule, mille vältel kohustust ei ole täidetud (kui on tegemist millegi tegemise kohustusega) või millegi tegemisest hoidumise kohustuse rikkumise

kordade arvu põhjal. Kuna maksmise, andmise ja tagastamise kohustust tõlgendatakse samuti millegi tegemise kohustustena, võib lisaks muudele sundtäitmise meetmetele määrata ka rahatrahvi.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Sundtäitmise kohaldamise ainuõigus on põhimõtteliselt **kohtutäituritel**. On aga kaks täitemenetlust, mille puhul on alati nõutav kohtu eelnev luba:

- teenitud sissetuleku arestimine, milleks annab loa võlgniku asukoha ringkonnakohus, või kui võlgnik elab välismaal või kui tal puudub kindel elukoht, siis võlgniku vara valdaja asukoha ringkonnakohus,
- kinnisvara arestimine, mida teeb kinnisvara asukohas täitmisele pööramist käsitlev kohus.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Sundtäitemeetmete aluseks võivad olla kõik täitedokumendid; need on kindlaks määratud tsiviiltäitemenetluse seadustiku (*Code des procédures civiles d'exécution*) artiklis L. 111-3:

- õiguslikult siduvad üld- ja halduskohtute otsused ning kokkulepped, mille need kohtud on tunnistanud õiguslikult täitmisele pööratavaks;
- välisriikide meetmed, kohtuotsused ja vahekohtuotsused, mis on tunnistanud täitmisele pööratavaks otsusega, mille vastu ei saa täitmisele pööramist peatavat apellatsioonkaebust esitada;
- väljavõtted ametlikest lepitusprotokollidest, millele on alla kirjutanud kohtunik ja pooled;
- notariaalaktid, milles on klausel täitmisele pööramise volituse andmise kohta;
- kohtutäituri väljastatud dokument arve maksmatajätmise kohta;
- avaliku õiguse kohaselt asutatud ja tegutsevate juriidiliste isikute väljastatud dokumendid või otsused, millele on seadusega antud samasugune jõud kui kohtuotsusele.

Kohtumäärused, mille kohta ei saa täitmisele pööramist peatavat apellatsioonkaebust esitada, on täitmisele pööratavad ilma teise kohtuotsuseta. Nende otsuste, nagu ka notariaalaktide **täitmisele pööratavuse kinnitab** kohtuametnik või notar. Muid täitmisele pööramist lubavaid vahemenetlusi ei ole.

Kohtuotsuse puudumise korral võivad võlausaldajad taotleda luba kasutada **arestimist või kohtulikku pandiõigust**. Nendel tingimustel võetud meetmed muutuvad kiiresti kehtetuks, kui teist poolt ei ole teavitatud (kaheksa päeva jooksul) ja kui võlausaldaja ei ole alustanud menetlust oma nõuet toetava kohtuotsuse saamiseks.

Vallasvara ja rahasummadega seotud sundtäitemeetmeid, samuti väljatõstmisi peab teostama kohtutäitur, kes on ameti poolest riigiametnik ehk täiteametnik, kelle on ametisse nimetanud justiitsminister. Kohtutäitur täidab oma ülesandeid vastavalt eraõiguslikele tingimustele, aga täitmisele pööramisel teostab avaliku võimuga kaasnevat eesõigust, mis on eeskirjadega täpselt kindlaks määratud ja eetikakoodeksiga rangelt kontrollitav.

Vallasvara arestitakse erimenetluse abil, mida tavaliselt menetleb piirkonnakohtu täitekohtunik, ja kus võlgnikku peab esindama jurist.

Täitemeetmete kulud kannab põhimõtteliselt lõppkokkuvõttes võlgnik, kes peab need tasuma lisaks oma võlale.

Täitekulud arvutatakse välja tasusüsteemi põhjal, millega nähakse ette kohtutäituritele iga täitemeetme eest makstavad tasud. 12. detsembri 1996. aasta dekreediga nr 96-1080 kohaselt sisaldab kohtutäituri hüvitiste süsteem kindlaid summasid, mis on väljendatud kas kumulatiivselt või alternatiivselt juhul olenevalt kohtuasjast püsitasudena või proportsionaalsete tasudena, millele lisandub vajaduse korral tasu süüdimõistmise algatamise eest.

Püsitasud peab maksma võlgnik. Proportsionaalsed tasud, mis arvestatakse sissenõutud summadel libiseva süsteemi kohaselt, maksab osaliselt võlausaldaja ja osaliselt võlgnik.

Näiteks 10 000 euro suuruse nõude puhul on mõningate täitemeetmete tasusüsteem järgmine:

- pangakonto ennetav arestimine: püsitasu koos maksudega: 187,53 eurot
- vallasvara arestimine: püsitasu koos maksudega: 66,98 eurot
- sõiduki arestimine piirkondliku haldusameti avalduse alusel: püsitasu koos maksudega: 133,95 eurot

- kinnisvara arestimise kohta kättetoimetatud ametlik teade: püsitasu koos maksudega: 80,37 eurot

Püsitasudele lisanduvad proportsionaalsed tasud, mis on kogu nõude eest koos maksudega 723,44 eurot, millest 121,35 eurot maksab võlgnik ja 602,09 eurot võlausaldaja.

3.2 Peamised tingimused

Kohtumäärust ei ole vaja, kui täitemeede põhineb täitedokumentidel.

Kui võlausaldajal ei ole veel täitedokumenti, võib lubada võlausaldaja kaitseks võtta kaitsemeetmeid järgmiste kriteeriumide alusel: nõue näib olevat põhimõtteliselt põhjendatud ja nõude sissenõudmine näib olevat ohus. Arestimiskorralduse andmiseks pädev kohtunik on täitekohtunik (tavaliselt piirkonnakohtunik) või kaubanduskohtu eesistuja selle kohtu pädevuse piires.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Võlausaldaja võib pöörata oma nõude võlgniku kogu vara vastu, seega võib põhimõtteliselt arestida kõiki võlgnikule kuuluvaid varasid. Olenevalt varade laadist kohaldatakse erieeskirju nõuetele (üür, palk, pangakontol olevad summad), igat liiki vallasvarale, kinnisvarale ja asjaõigusele, väärtpaberitele ja kaasõigustele, sõidukitele (maismaasõidukid, laevad, paadid või õhusõidukid), autoriõigusele, seifi paigutatud rahasummadele jne.

Siiski võib õigusaktidega sätestada, et teatud varasid ei tohi arestida, näiteks:

- ülalpidamiseks vajalikke summasid (eeskätt libiseva süsteemi alusel kindlaksmääratud palgaosa, mis sõltub sissetuleku suuruselt ja ülalpeetavate arvust ning mis vaadatakse igal aastal uuesti läbi);
- võlgniku igapäevaeluks ja -tööks vajalikku vallasvara, mida ei saa arestida, kui selle eest ei ole makstud või kui sellel ei ole olulist väärtust;
- haigetele või puudega inimestele vajalikke varasid.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Varale ja nõuetele pööratud täitemeetmed võetakse kahes etapis. Kõigepealt arestib täitevametnik vara või rahasummad. Arestimine tähendab, et vara ei saa käsutada, aga see jääb võlgniku valdusesse ja temast saab selle haldaja. Kui ta kasutab seda vara seadusevastaselt, paneb ta toime õigusrikkumise. Pangakontol olevad rahasummad jäävad külmutatuna kontole, kuid nad määratakse viivitamata, ehkki virtuaalselt võlausaldajale.

Võlgnikku teavitatakse arestimisest. Kui võlgnik ei teata täitekohtunikule vastuväite esitamise soovist, võib täitevametnik jätkata arestimise teise etapiga, mille puhul ta konfiskeerib vara, et see enampakkumisel maha müüa, või palub võlgniku vara valdajal (tavaliselt pangal) arestitud summad üle anda.

Pank, keda nimetatakse võlgniku vara valdajaks, on kohustatud teavitama arestimise käigus kohtutäiturit kõikidest pangas hoiul olevatest võlgnikule kuuluvatest summadest. Kui pank seda ei tee või kui ta annab hoiul olevad arestitud summad võlgnikule üle, saab talle võlausaldaja taotlusel määrata kriminaalkaristuse, milleks on võla maksmine võlgniku asemel.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitedokumentid aeguvad 10 aasta pärast. Seega tuleb täitemeetmed võtta selles ajavahemikus (tsiviiltäitemenetluse seadustik, L. 111-4).

Täitekohtuniku korraldus arestimismeetme kasutamise kohta aegub, kui kaitsemeedet ei võeta kolme kuu jooksul pärast korralduse andmist.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

See küsimus käib üksnes arestimiskorralduste kohta. Täitedokumentide puhul on edasikaebamisvõimalus seotud nõude enda kohtuliku vaidlustamisega.

Kui kaitsemeede on juba võetud ja võlgnikule on sellest teatatud, võib viimane vaidlustada täitekorralduse aluseks olnud tingimused täitekohtuniku juures, kes andis meetme kohta korralduse. Kaebuse võib kohtunikule esitada tingimusel, et arestimist ei ole pärast nõude kohtulikku kinnitamist sundmüügiks muudetud.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Mis puudutab tähtaegu, siis aeguvad täitedokumendid kümne aasta pärast.

Lisaks tuleb täitemenetluse puhul piirduda sellega, mis on vajalik nõude sissenõudmiseks, ja nende meetmete valikul ei tohi esineda kuritarvitamist.

Kuigi võlausaldaja saab põhimõtteliselt arestida kõik võlgnikule kuuluvad varad, on teatud piirangud, milliseid varasid ei saa seaduse kohaselt arestida. Nendeks on elatismaksud, võlgniku igapäevaeluks ja tööks vajalik vallasvara, haigetele või puudega inimestele vajalikud esemed, teatud miinimumsissetulek ja peretoetused, mida ei saa arestida. Lisaks ei saa vallalise inimese puhul arestida pangakontol olevaid summasid, mis ületavad miinimumsissetuleku (sissetulekutoetus, *revenu de solidarité active*). Lisaks on töötasu arestitav üksnes seadusega kehtestatud piirides, milles määratakse arestitav summa kindlaks vastavalt võlgniku teenitud sissetulekule ja ülalpeetavatele.

Füüsilisest isikust ettevõtjad võivad teatud juhtudel osa või kogu oma vara puhul kasutada erikaitset.

Viimaks võib täitemeetmeid võtta üksnes kella 6–21 ning mitte pühapäevadel ega riigipühadel, välja arvatud juhul, kui täitekohtunik on selleks eelnevalt loa andnud. Alla 535eurose summa arestimiseks eluruumides on samuti nõutav täitekohtuniku eelnev luba.

Seonduvad lingid

[Legifrance](#)

[Riikliku kohtutäiturite koja \(Chambre Nationale des Huissiers de Justice\) veebisait](#)

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 14/08/2017